

ROMÂNIA

Avocatul Poporului

Str. George Vraca nr. 8, Sector 1, București
www.avp.ro

Tel.: +40-21-312.71.01, Fax: +40-21-312.49.21, E-mail: avp@avp.ro

Tel. dispecerat: +40-21-312.71.34, E-mail: petitii@avp.ro

TRIBUNALUL BRAȘOV

AVOCATUL POPORULUI
REGISTRATURĂ GENERALĂ
IEȘIRE NR. 4040 / 6 MAR 2025

DOMNULE PREȘEDINTE,

Instituția Avocatul Poporului, cu sediul în str. George Vraca nr. 8, sector 1, mun. București, C.U.I. 9766550, telefon: 021-312.71.01, fax: 021-312.49.21, www.avpoporului.ro, e-mail: avp@avp.ro, reprezentată legal prin Avocatul Poporului, doamna Renate Weber,

în numele și pentru domnul

domiciliat în municipiul

, județul Brăila, identificat prin

, în calitate de petent,

în contradictoriu cu

Universitatea Transilvania din Brașov, cu sediul în Bulevardul Eroilor nr. 29, municipiul Brașov, Județul Brașov, cod postal 50036, C.U.I. 4317754, cont bancar nr. RO08TREZ 13120F 33 0500XXXX, deschis la Trezoreria Brașov, tel/fax:0268/413.000/410.525, e-mail: rectorat@unitbv.ro, reprezentată legal prin rector, domnul Ioan Vasile Abrudan, în calitate de pârâtă,

în temeiul art. 15 alin. (1) lit. m) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, coroborat cu art. 1 alin. (3), art. 8 alin. (1), art. 11 alin. (1) și (3), art. 13 și art. 18 alin. (1)-(3) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare, cu dispozițiile art. 32 alin. (4), art. 49 alin. (1) – (2) și art. 47 din Constituția României, republicată, precum și cu prevederile art. 2 alin. (1) lit. f) și alin. (2) lit. b) și art. 10 din Ordinul nr. 6463/2023 privind aprobarea Criteriilor generale de acordare a burselor și a altor forme de sprijin financiar de la bugetul de stat pentru studenții și cursanții din învățământul superior de stat, învățământ cu frecvență, emis de către Ministerul Educației prin raportare la art.129 alin. (1)-(2) și alin. (9), art. 149 alin. (25) lit. f) din Legea nr. 199/2023 a învățământului superior, cu modificările și completările ulterioare, formulăm prezenta

CERERE DE CHEMARE ÎN JUDECATĂ

prin care solicităm ca prin hotărârea pe care o veți pronunța să admiteți acțiunea astfel cum a fost formulată și, în consecință:

- să constatați nulitatea absolută a dispozițiilor de la pct. A alin. (2) din Anexa II – Bursele pentru sprijin social la Regulamentul privind acordarea de burse și alte forme de sprijin financiar, aprobat în ședința Senatului Universității „Transilvania” din Brașov din data de 23.10.2024, potrivit căroră „Ierarhizarea studenților pentru acordarea burselor sociale se face în ordinea de mai sus, iar în cadrul aceleiași categorii în ordinea crescătoare a venitului lunar net mediu per membru de familie”;

- să constatați refuzul nejustificat al Universității „Transilvania” din Brașov privind acordarea bursei sociale petentului și, astfel,

- să dispuneți obligarea pârâtei la acordarea bursei sociale petentului pentru anul universitar 2024-2025, actualizată cu rata inflației la data plății, precum și la plata dobânzii legale penalizatoare calculată de la data scadenței și până la data plății efective, având în vedere următoarele

MOTIVE:

I. Scurt istoric al situației de fapt

Prin petitia nr. 37264/02.12.2024, înregistrată la Biroul Teritorial Brașov al instituției Avocatul Poporului, domnul în calitate de student în anul II al Facultății de Inginerie Tehnologică și Management

Industrial din cadrul Universității „Transilvania” din Brașov, a sesizat Avocatul Poporului în legătură cu o posibilă încălcare a dispozițiilor art. 32 alin. (4) referitoare la dreptul la învățătură, art. 49 alin. (1) – (2) protecția copiilor și a tinerilor, și art. 47 în legătură cu nivelul de trai din Constituția României, republicată.

Astfel, petentul și-a exprimat nemulțumirea **față de refuzul Universității „Transilvania” din Brașov de a-i aproba cererea privind acordarea bursei sociale motivat de epuizarea bugetului alocat cu această destinație, deși acesta îndeplinește criteriile legale.**

În acest sens, **petentul a susținut că, deși îndeplinește criteriile de acordare a bursei sociale, prevăzute de art. 149 din Legea nr. 199/2023 a învățământului superior, cu modificările și completările ulterioare, precum și de art. 10 și art. 12 din Ordinul nr. 6463/2023 privind aprobarea Criteriilor generale de acordare a bursei și a altor forme de sprijin financiar de la bugetul de stat pentru studenții și cursanții din învățământul superior de stat, învățământ cu frecvență, emis de către Ministerul Educației, cu modificările și completările ulterioare, cererea sa privind acordarea bursei sociale pentru anul 2024-2025 nu i-a fost aprobată de către Universitatea „Transilvania” din Brașov.**

În acest sens, ca urmare a adresei din data de 13.11.2024, prin care domnul _____ a solicitat Comisiei de burse a Facultății de Inginerie Tehnologică și Management Industrial din cadrul Universității „Transilvania” din Brașov reevaluarea dosarului său de bursă, prin răspunsul nr. 2739/15.11.2024, pârâta i-a comunicat petentului că *„Fondurile pentru burse și protecție socială de la bugetul de stat sunt repartizate instituțiilor de învățământ superior de către Ministerul Educației, în funcție de numărul de studenți înmatriculați la programele de studii la forma de învățământ cu frecvență, pe locuri fără taxă de studii, pe baza costului standard pentru fondul de burse și protecție socială. Astfel, Facultății ITMI i-a fost repartizat de către Comisia de burse a Universității Transilvania din Brașov un fond de 106.332 lei, fond ce acoperă un număr de 115 burse sociale la care s-a adăugat ulterior un număr de 3 burse sociale obținut prin redistribuirea fondului rămas de la bursele pentru rezultate academice. Prin urmare, la Facultatea ITMI s-au atribuit 118 Burse sociale conform criteriilor din Regulamentul de burse aprobat de Senatul Universității Transilvania în data de 11.09.2024 (...).”*

Față de acest răspuns, petentul a formulat contestație prin care a subliniat că, în cadrul normativ în vigoare, *„nu este prevăzut ca bursele sociale să se acorde în limita fondurilor disponibile și nici faptul ca venitul până la care se poate acorda bursa socială să fie sub salariul de bază minim net pe economie, adică sub 2363 lei”*.

Prin răspunsul nr. 19351/21.11.2024, pârâta a respins contestația nr.19351/18.11.2024, sens în care i-a comunicat petentului că *„Valoarea și distribuția fondului de burse și protecție socială, pentru semestrul I al anului universitar 2024-2025 au fost aprobate de Senatul universității. (...) Raportat la numărul de solicitări eligibile pentru acordarea de burse sociale înregistrate la nivelul Facultății de Inginerie și management industrial și la criteriile de ierarhizare prevăzute de Anexa II, pt. A, aș. 2 di Regulamentul privind acordarea de burse și alte forme de sprijin financiar, fondul de burse alocat la nivelul facultății a acoperit un număr de 118 burse sociale din cele 150 de solicitări eligibile depuse. Mai mult, la nivelul universității există mai multe situații similare, iar universitatea nu poate acoperi toate solicitările de burse sociale.”*

II. Demersurile și constatările Avocatului Poporului ca urmare a controlului realizat în cauză

Față de cele expuse mai sus, în temeiul art. 59 alin. (2) din Constituție, coroborat cu dispozițiile art. 4 și art. 25 din Legea nr. 35/1997, republicată, Avocatul Poporului a întreprins demersuri la Universitatea „Transilvania” din Brașov, solicitând, pe această cale, **reexaminarea situației domnului _____ în sensul de a recunoaște dreptul la bursă socială**, în conformitate cu dispozițiile art. 129 alin. (1) și alin. (3) din Legea nr. 199/2023, cu modificările și completările ulterioare, precum și de art. 10 și art. 12 din Ordinul Ministerului Educației nr. 6463/2023, cu modificările și completările ulterioare.

În urma acestui demers, prin răspunsul înregistrat sub nr. 5284/20.02.2025, pârâta a comunicat, în esență, că: *<<Pentru anul universitar 2024-2025, valoarea totală a fondului de burse lunar alocat Universității Transilvania din Brașov de către Ministerul Educației, conform prevederilor legale art. 149 alin. 20-30 Legea nr. 199/2023, este în cuantum de 5.612.275 lei; fondurile pentru acordarea bursei de la bugetul de stat „sunt repartizate instituțiilor de învățământ superior de către Ministerul Educației, în limita bugetului alocat cu această destinație, proporțional cu numărul total al studenților înmatriculați la programe de studii universitare cu frecvență, fără taxă de studii (...).” **Cuantumul acestor fonduri nu are legătură cu numărul real al studenților eligibili într-un an la toate categoriile de burse, fiind un calcul pe sume forfetare, și chiar și în bugetul ministerului de resort se încadrează între anumite limite >>**. În consecință, s-a apreciat că *„repartizarea fondului de burse alocat Universității Transilvania din Brașov și acordarea bursei, s-au făcut cu respectarea dispozițiilor legale”*.*

În raport de situația de fapt prezentată, ca urmare a controlului realizat în cauză, **față de refuzul Universității „Transilvania” din Brașov privind acordarea bursei sociale petentului**, **apreciem că sunt incidente prevederile art. 1 alin. (3) din Legea nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare.**

III. Argumentele de drept aduse în susținerea cererii de chemare în judecată, formulate de către Avocatul Poporului, în numele și pentru petentul

Regulamentul privind acordarea de burse și alte forme de sprijin financiar, aprobat în ședința Senatului Universității „Transilvania” din Brașov din data de 23.10.2024, **reprezintă un act administrativ cu caracter normativ, în accepțiunea dispozițiilor art. 2 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 554/2004**, cu modificările și completările ulterioare, respectiv, un act emis de către o persoană juridică de drept publică, în regim de putere publică, în vederea organizării executării legii sau a executării în concret a legii, în special a Legii nr. 199/2023, cu modificările și completările ulterioare, care dă naștere, modifică sau stinge raporturi juridice.

Legalitatea actelor administrative normative este subsumată unor condiții generale de emitere, cum ar fi: respectarea ierarhiei normelor juridice, potrivit art. 4 din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare, interdicția de a conține soluții care să contravină prevederilor în a căror aplicare sunt date și adoptarea într-un termen util care să facă posibilă ducerea lor la îndeplinire, în conformitate cu art. 78 și art. 79 din același act normativ.

Din verificarea condițiilor generale ale legalității unui act administrativ considerăm că, dispozițiile de la pct. A alin. (2) din Anexa II – Bursele pentru sprijin social la Regulamentul privind acordarea de burse și alte forme de sprijin financiar, mai sus indicat, potrivit cărora *„Ierarhizarea studenților pentru acordarea bursei sociale se face în ordinea de mai sus, iar în cadrul aceleiași categorii în ordinea crescătoare a venitului lunar net mediu per membru de familie”* **sunt lovite de nulitate absolută**, motivat de încălcarea normelor constituționale de la art. 16 alin. (1), ce reglementează egalitatea în drepturi, art. 32 alin. (4) privind dreptul la învățură, art. 49, ce asigură protecția copiilor și a tinerilor, precum și a art. 1 alin. (5), sub aspectul principiului ierarhiei actelor normative și a calității legii.

În drept, în conformitate cu art. 129 alin. (1) și alin. (3) din Legea nr. 199/2023, cu modificările și completările ulterioare, *„Statul susține studenții cu probleme și nevoi sociale, precum și pe cei cu dizabilități”* și *„acordă burse sociale de studii studenților proveniți din familii defavorizate, precum și celor instituționalizați, în condițiile legii”*. În consecință, potrivit art. 149 alin. (25) lit. f) din același act normativ, **studenții pot beneficia de: f) burse sociale.**

Subsecvent, la art. 149 alin. (26) din aceeași lege se prevede: *„Cuantumul minim al bursei sociale se propune anual de către CNFIS, se adoptă prin ordin al ministrului educației și trebuie să acopere cheltuielile minime de masă și cazare. Bursele sociale se cumulează cu alte tipuri de burse, dacă studentul îndeplinește criteriile pentru ambele categorii de burse, conform criteriilor generale de acordare a bursei, stabilite prin ordin al ministrului educației.”*.

În acest sens, Ordinul Ministerului Educației nr. 6463/2023, cu modificările și completările ulterioare, cu trimitere la Anexă, detaliază condițiile privind acordarea bursei sociale, astfel:

- art. 10 alin. (2) - *„Bursele sociale sunt acordate din fonduri de la bugetul de stat, pe bază de cerere, în funcție de situația socioeconomică a familiei studentului, de criteriile generale stabilite prin prezentul ordin și criteriile specifice elaborate conform metodologiei proprii a instituției de învățământ superior de stat.”;*

- art. 10 alin. (3) - *„Cuantumul minim al bursei sociale se propune anual, până la data de 1 septembrie, de către Comisia Națională pentru Finanțarea Învățământului Superior (CNFIS), se adoptă prin ordin al ministrului educației și trebuie să acopere cheltuielile minime de masă și cazare.”;*

- art. 10 alin. (4) - *„Cuantumul bursei sociale se stabilește prin hotărâre a senatului instituției de învățământ superior de stat, la propunerea consiliului de administrație, în limita fondurilor disponibile și în funcție de nevoile identificate la nivelul comunității studențești, cu respectarea prevederilor art. 149 alin. (26) din Legea învățământului superior nr. 199/2023, cu modificările ulterioare.”;*

- art. 10 alin. (5) - *„Bursele sociale se acordă, pe baza prevederilor metodologiei proprii stabilite de către senatul universitar, la propunerea consiliului de administrație, ca urmare a consultării cu reprezentanții studenților, inclusiv cu organizațiile studențești din instituția de învățământ superior de stat.”;*

- art. 10 alin. (9) - *„Beneficiarii bursei sociale pot fi: (...) c) studenții a căror familie nu a realizat în cele 12 luni înainte de începerea semestrului/anului universitar un venit lunar net mediu per membru de familie mai mare decât salariul de bază minim net pe economie.”*.

În aplicarea prevederilor Ordinului Ministerului Educației nr. 6463/2023, cu modificările și completările ulterioare, cu trimitere la Anexă, prin **Hotărârea Senatului Universității „Transilvania” din Brașov nr. 10/30 septembrie 2024** a fost aprobat cuantumul burselor studenților pentru anul universitate 2024-2025 (Anexa 1) și la Anexa II – Bursele pentru sprijin social la Regulamentul privind acordarea de burse și alte forme de sprijin financiar. Potrivit, art. 4 din acest act, observăm că, la nivelul universității sunt reglementate următoarele tipuri de burse: I. burse pentru rezultate academice, II. burse pentru sprijin social (a. sociale și b. sociale-ocasionale) și III. burse pentru alte activități.

În ceea ce privește modul de acordare a burselor sociale, prevăzut la art. 10 din Ordinului Ministerului Educației nr. 6463/2023, cu modificările și completările ulterioare, cu trimitere la Anexă, acestea sunt norme care lasă la aprecierea structurii academice și fiecărei universități dreptul de a decide modalitatea de distribuire a fondului de burse, precum și ordinea de prioritate a acestora.

Sub acest aspect, avem în vedere dispozițiile de la pct. A alin. (1) lit. c) din Anexa II – Bursele pentru sprijin social la Regulamentul privind acordarea de burse și alte forme de sprijin financiar, menționat, ce stabilesc că „*Bursele sociale se acordă, în limita fondurilor alocate (s.n.), următoarelor categorii de studenți de la ciclurile de studii de licență și masterat: (...) c) studenților a căror familie nu a realizat în cele 12 luni înainte de începerea anului universitar un venit lunar net mediu per membru de familie mai mare decât salariul de bază minim net pe economie.*”.

La alin. (2), subsecvent, se precizează că: „*Ierarhizarea studenților pentru acordarea burselor sociale se face în ordinea de mai sus, iar în cadrul aceleiași categorii în ordinea crescătoare a venitului lunar net mediu per membru de familie (s.n.)*”.

Sintetizând cele de mai sus, reținem că, Regulamentul privind acordarea burselor sociale al Universității „Transilvania” din Brașov introduce un criteriu suplimentar de departajare al studenților bazat pe venitul lunar net mediu *per* membru de familie, deși legislația primară și terțiară, în vigoare, nu impune o astfel de limitare.

În acest context, **limitarea numărului de burse în funcție de fondurile disponibile și impunerea unui criteriu suplimentar de selecție bazat pe venit în vederea acordării burselor sociale reprezintă o încălcarea a drepturilor fundamentale ale cetățenilor prevăzute de art. 32 alin. (4), art. 49 alin. (1) – (2) și art. 47 din Constituția României, republicată, și o discriminare directă.**

În acest context menționăm că potrivit art. 2 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu modificările și completările ulterioare, discriminarea directă presupune orice deosebire, excludere, restricție sau preferință întemeiată pe un criteriu interzis, care limitează sau împiedică recunoașterea și exercitarea unui drept în condiții de egalitate.

În speță, se poate reține că, sunt verificate condițiile specifice stabilite de doctrina și jurisprudența în materie, după cum urmează:

- **Existența unor persoane aflate în situații comparabile:** Studenții a căror familie nu a realizat, în cele 12 luni anterioare începutului anului universitar, un venit lunar net mediu *per* membru de familie mai mare decât salariul de bază minim net pe economie se află într-o situație comparabilă, fiind eligibili, potrivit legii, pentru a beneficia de burse sociale. Toți acești studenți se încadrează în categoria socio-economică defavorizată, conform dispozițiilor art. 11 alin. (1) lit. a) din Ordinul Ministerului Educației nr. 6463/2023, cu modificările și completările ulterioare;

- **Existența unui tratament diferențiat:** Regulamentul criticat prevede un tratament diferențiat, prin impunerea unei ierarhizări suplimentare a studenților eligibili, în funcție de venitul lunar net mediu *per* membru de familie. Această ierarhizare determină, în fapt, excluderea de la acordarea bursei sociale a unor studenți care, deși se încadrează în criteriile prevăzute de legislația primară, sunt dezavantajați de introducerea acestui criteriu suplimentar.

- **Prezența criteriului discriminatoriu:** Criteriul discriminatoriu, în speță, este reprezentat de averile sau veniturile studenților. Conform legislației naționale și jurisprudenței europene, orice tratament diferențiat întemeiat pe avere poate constitui discriminare, atunci când nu are o justificare obiectivă și rezonabilă.

- **Legătura de cauzalitate:** Între criteriul de avere și tratamentul diferențiat impus de regulament există un raport direct de cauzalitate. Studenții care provin din familii cu venituri insuficiente pentru a depăși pragul minim stabilit de lege, dar care nu sunt suficient de mici pentru a intra în limita fondurilor disponibile, sunt, în mod direct, excluși de la accesul la burse sociale. Această excludere nu este justificată obiectiv și contravine prevederilor legale în vigoare precitate.

- **Efectul tratamentului diferențiat constă în restrângerea exercitării în condiții de egalitate a drepturilor omului și a libertăților fundamentale:** Tratamentul diferențiat aplicat are efectul de a restrânge

exercitarea dreptului la educație în condiții de egalitate, garantat de art. 32 alin. (4) din Constituție și de art. 129 alin. (1), alin. (3) și alin. (25) lit. f) din Legea nr. 199/2023, cu modificările și completările ulterioare. Această restrângere afectează dreptul studenților proveniți din familii defavorizate de a beneficia de burse sociale, încălcând, astfel, și principiul egalității prevăzut de art. 16 din Constituție.

În aceste condiții, poate fi observat că, situația de fapt expusă contravine jurisprudenței constante a Curții Europene a Drepturilor Omului, care statuează că tratamentul diferențiat al persoanelor aflate în situații comparabile trebuie justificat obiectiv și rezonabil. În cauza *Marckx împotriva Belgiei*, Curtea a subliniat că orice diferență de tratament trebuie să urmărească un scop legitim și să fie proporțională cu acesta.

De asemenea, în cauza *Oršuš și alții împotriva Croației*, s-a reținut că tratamentul diferențiat pe criterii socio-economice poate constitui o formă de discriminare dacă nu există o justificare rezonabilă. În aceeași direcție, Curtea a stabilit în cauza *Thlimmenos împotriva Greciei* că nu doar tratamentul diferențiat, ci și neacordarea unui tratament diferențiat în situații care o impun poate constitui discriminare.

În plus, Curtea de Justiție a Uniunii Europene a reținut în cauza *Sermide SpA v. Cassa Conguaglio Zucchero* (C-106/83, 1984) că tratamentul diferit al persoanelor aflate în situații similare este permis doar atunci când există o justificare obiectivă și rezonabilă.

În cazul de față, aplicarea criteriului suplimentar de departajare nu are o justificare obiectivă și rezonabilă, în condițiile în care legislația primară națională prevede, în mod clar, la art. 129 alin. (12) din Legea nr. 199/2023, cu modificările și completările ulterioare, că „**Instituțiile de învățământ superior pot acorda, la rândul lor, facilitățile prevăzute la alin. (3)¹, (4) și (7) din bugetul propriu**”.

Prin urmare, introducerea acestui criteriu de prioritizare a studenților eligibili la bursă socială contravine atât legislației naționale, cât și standardelor internaționale în materie de nediscriminare și acces la un învățământ echitabil, reprezentând o formă de **discriminare**, ce afectează drepturile fundamentale ale studenților.

În subsidiar, în situația în care nu se reține existența unei discriminări directe, se poate constata îndeplinirea condițiilor pentru discriminare indirectă. Conform art. 2 alin. (3) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, discriminarea indirectă intervine atunci când o prevedere, un criteriu sau o practică aparent neutră dezavantajează, în fapt, un anumit grup de persoane, în absența unei justificări obiective și rezonabile, fundamentată pe un scop legitim.

În speță, introducerea de către pârâtă a unui **criteriu de ierarhizare a studenților în funcție de venitul lunar net mediu per membru de familie** determină un tratament diferențiat aplicat studenților care, deși sunt considerați eligibili pentru bursele sociale în baza legislației primare, sunt excluși din cauza aplicării unui criteriu suplimentar arbitrar. În consecință, această situație îndeplinește toate condițiile pentru constatarea unei discriminări indirecte:

- **Există un tratament diferențiat aparent neutru:** Introducerea criteriului pe avere afectează în mod disproporționat studenții din familii cu venituri modeste, deși aceștia îndeplinesc criteriile legale de eligibilitate prevăzute de Legea nr. 199/2023, cu modificările și completările ulterioare.
- **Criteriul protejat** este averea, întrucât selecția pentru bursele sociale se realizează în funcție de nivelul veniturilor studenților, deși aceștia aparțin aceleiași categorii socio-economice defavorizate.
- **Lipsa unei justificări obiective și rezonabile:** Universitatea nu a demonstrat existența unui scop legitim și proporțional legat de aplicarea acestui criteriu. Simpla invocare a limitării fondurilor disponibile nu reprezintă o justificare obiectivă și rezonabilă, în absența unei analize detaliate a impactului acestei măsuri asupra grupurilor dezavantajate, cu atât mai mult cu cât, potrivit art. 129 alin. (12) din Legea nr. 199/2023, cu modificările și completările ulterioare, pârâta are facultatea de a acorda această facilitate din bugetul propriu.

Conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, orice măsură care are un efect disproporționat asupra unui grup vulnerabil poate constitui discriminare, indiferent de intențiile autorităților. În cauza *Ponomaryovi împotriva Bulgariei*, Curtea a afirmat că dreptul la educație are un rol fundamental într-o societate democratică și că statele trebuie să asigure un echilibru între limitările financiare și protejarea drepturilor persoanelor defavorizate. În cauza *G.L. împotriva Italiei*, s-a subliniat că autoritățile trebuie să ofere măsuri efective pentru a proteja accesul egal la educație al persoanelor aparținând unor grupuri vulnerabile. În cauza *Molla Sali împotriva Greciei*, Curtea a stabilit că o diferență de tratament este discriminatorie dacă nu are o justificare obiectivă și rezonabilă și nu urmărește un scop legitim. În cauza *Fábián împotriva Ungariei*, instanța europeană a reafirmat că orice tratament diferențiat trebuie să fie proporțional cu scopul urmărit și să nu impună o povară nejustificată asupra anumitor persoane sau grupuri.

¹ Art. 129 alin. (3) din Legea nr. 199/2023, cu modificările și completările ulterioare: „Statul acordă burse sociale de studii studenților proveniți din familii defavorizate, precum și celor instituționalizați, în condițiile legii.”.

În ceea ce privește, lipsa unei justificări obiective și rezonabile, arătăm că, Universitatea „Transilvania” invocă insuficiența fondurilor ca justificare pentru restrângerea accesului la bursele sociale, însă această justificare nu rezistă în fața unui **test de proporționalitate**. Conform jurisprudenței amintite, pentru ca o diferență de tratament să fie considerată legală, trebuie să fie îndeplinite trei condiții:

- **Existența unui scop legitim:** pârâta nu a demonstrat un scop clar și justificat care să susțină aplicarea criteriului suplimentar de selecție;
- **Mijloace adecvate și necesare:** selectarea studenților în funcție de venit, deși aceștia sunt deja considerați defavorizați conform legii, nu este un mijloc adecvat sau necesar pentru gestionarea fondurilor disponibile;
- **Raport rezonabil de proporționalitate:** efectul măsurii este disproporționat în raport cu scopul invocat, deoarece exclude tocmai acei studenți pe care legea îi vizează pentru a primi sprijin social.

În plus, dacă s-ar accepta justificarea bazată pe lipsa bugetului, s-ar putea ajunge la situația în care dreptul acestor persoane, stabilit printr-un act administrativ sau printr-o hotărâre judecătorească definitivă, să fie unul pur teoretic și iluzoriu², ce nu asigură finalitatea urmărită prin recunoașterea sa.

Aceste aspecte au fost confirmate și în cauza *Abdulaziz, Cabales și Balkandali împotriva Regatului Unit*, unde Curtea a subliniat că o diferență de tratament este permisă doar atunci când există o justificare rezonabilă și proporțională cu scopul urmărit.

În lipsa unei justificări obiective și rezonabile, criteriul suplimentar introdus de către pârâtă creează o formă de **discriminare indirectă, afectând, în mod disproporționat, studenții proveniți din medii defavorizate.**

În plus, astfel cum am indicat mai sus, **se încalcă principiul ierarhiei forței juridice a actelor normative**, consacrat de art. 1 alin. (5) din Constituția României, republicată, și de art. 4 alin. (3) din Legea nr. 24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Conform acestor dispoziții, **un act normativ cu forță juridică inferioară nu poate modifica, completa sau contraveni unui act normativ superior, sancțiunea ce survine în cazul nerespectării acestui principiu, fiind nelegalitatea măsurii adoptate.**

În cazul de față, regulamentul criticat a fost emis în executarea Legii nr. 199/2023, cu modificările și completările ulterioare, și a Ordinului Ministerului Educației nr. 6463/2023, cu modificările și completările ulterioare. Totuși, prin introducerea unui criteriu suplimentar de selecție bazat pe venitul lunar net mediu *per* membru de familie, s-au depășit limitele impuse de cadrul normativ superior, încălcându-se, astfel, ierarhia juridică a actelor normative.

Pârâta a interpretat în mod eronat dispozițiile art. 10 alin. (4) din Ordinul Ministerului Educației nr. 6463/2023, cu modificările și completările ulterioare, ce prevede: „*Cuantumul burselor sociale se stabilește prin hotărâre a senatului instituției de învățământ superior de stat, la propunerea consiliului de administrație, în limita fondurilor disponibile și în funcție de nevoile identificate la nivelul comunității studențești, cu respectarea prevederilor art. 149 alin. (26) din Legea învățământului superior nr. 199/2023, cu modificările ulterioare*”. **Această dispoziție se referă exclusiv la stabilirea cuantumului burselor, nu la plafonarea numărului acestora sau la introducerea unor criterii suplimentare de selecție, bazate pe același criteriu de avere.**

De asemenea, conform art. 10 alin. (9) lit. c) din același ordin, studenții considerați defavorizați sunt cei „*a căror familie nu a realizat în cele 12 luni înainte de începerea semestrului/anului universitar un venit lunar net mediu per membru de familie mai mare decât salariul de bază minim net pe economie*”. Acest prag este clar stabilit și nu lasă loc pentru o ierarhizare suplimentară sau alte condiționări impuse de instituțiile de învățământ.

De altfel, Legea nr. 199/2023, cu modificările și completările ulterioare, nu prevede posibilitatea instituțiilor de învățământ superior de a introduce limitări privind accesul la bursele sociale în funcție de fondurile disponibile sau de a impune criterii suplimentare de departajare a studenților eligibili. Mai mult chiar, după cum am menționat, **legea reglementează prerogativa instituțiilor de învățământ superior de a acorda, la rândul lor, facilitățile constând în burse sociale din bugetul propriu.**

Așadar, instituirea unor astfel de criterii printr-un regulament emis de o instituție de învățământ superior reprezintă o modificare nelegală a normelor superioare.

Într-o altă ordine de idei, **dispozițiile criticate încalcă principiul calității legii**, inspirat din jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, ce a dobândit rang constituțional, prin recunoașterea sa de către instanța constituțională într-o vastă jurisprudență. Curtea Constituțională a României a integrat aceste exigențe în practica

² Cauza Panaitescu împotriva României (Cererea nr. 30909/06), prin care s-a reținut: „35. De asemenea, Curtea consideră, în acest sens, că, tot așa cum o autoritate statală nu are voie să invoce lipsa de fonduri sau resurse ca scuză pentru a nu onora o obligație izvorâtă dintr-o hotărâre judecătorească (...), același principiu se aplică a fortiori atunci când există necesitatea de a asigura protecția practică și efectivă a dreptului garantat la art. 2. un drept fundamental în structura convenției.”.

sa constantă³, subliniind că legea trebuie să fie clară, precisă și previzibilă, astfel încât destinatarii normei să înțeleagă pe deplin conținutul său și să-și poată adapta conduita în consecință. În același sens, instanța europeană de contencios a subliniat importanța acestor cerințe în mai multe hotărâri relevante, cum ar fi: *Beyeler împotriva Italiei*, *Rotaru împotriva României*⁴, *Sissanis împotriva României*⁵ și *Dragotoniou și Militaru-Pidhorni împotriva României*.

În contextul împrejurărilor prezentate, dispozițiile de la pct. A alin. (2) din Anexa II – Bursele pentru sprijin social la Regulamentul privind acordarea de burse și alte forme de sprijin financiar, astfel criticate, corelate cu prevederile de la pct. A alin. (1) lit. c) din aceeași Anexă, ce stabilesc că „*Bursele sociale se acordă, în limita fondurilor alocate* (s.n.), nu respectă cerințele de calitate ale legii.

Aceste dispoziții sunt deficitare din perspectiva clarității și previzibilității, întrucât nu precizează criteriile obiective și transparente de alocare a fondurilor. Lipsa unor norme clare referitoare la modul de aplicare a acestor prevederi creează incertitudine pentru studenți, împiedicându-i să anticipeze efectele legii. Totodată, această imprecizie creează riscul exercitării arbitrare a puterii de apreciere din partea autorităților universitare, în contradicție cu cerințele impuse de jurisprudența Curții Constituționale.

Prin urmare, aceste prevederi nu îndeplinesc standardele de calitate ale legii și contravin principiului legalității, în sensul consacrat de art. 1 alin. (5) din Constituția României și art. 6 din Ordonanță de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare.

În contextul astfel configurat, în situația constatării nulității dispozițiilor de la pct. A alin. (2) din Anexa II – Bursele pentru sprijin social la Regulamentul privind acordarea de burse și alte forme de sprijin financiar, mai sus indicat, **vă rugăm să rețineți refuzul nejustificat al pârâtei privind acordarea bursei sociale studentului**

să dispuneți obligarea pârâtei la acordarea bursei sociale petentului pentru anul universitar 2024-2025, actualizată cu rata inflației la data plății, precum și la plata dobânzii legale penalizatoare calculată de la data scadenței și până la data plății efective.

Astfel cum a fost stabilit la nivel jurisprudențial, pentru existența unui refuz nejustificat trebuie să fie îndeplinite două condiții: *în primul rând*, se impune existența unei comunicări exprese a autorității publice căreia i s-a adresat cererea, și, *în al doilea rând*, refuzul este rezultatul unui exces de putere, respectiv, este realizat prin încălcarea limitelor competenței prevăzute de lege sau prin încălcarea drepturilor și libertăților cetățenilor.

În ceea ce privește **prima condiție**, în speță, **refuzul privind acordarea bursei sociale** a fost comunicat petentului prin adresele nr. 2739/15.11.2024 și nr. 19351/21.11.2024, emise de către pârâtă.

Referitor la cea de-**a doua condiție**, apreciem că, refuzul **pârâtei de a-i acorda bursa socială** petentului, pentru anul universitar 2024-2025, **este dat cu exces de putere**, în sensul art. 2 alin. (1) lit. n)⁶ din Legea nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare, prin încălcarea dispozițiilor art. 1 alin. (5), art. 16 alin. (1), art. 32 alin. (4) referitoare la dreptul la învățătură, art. 49 alin. (1) – (2) protecția copiilor și a tinerilor, și art. 47 în legătură cu nivelul de trai, din Constituție, precum și a art. 129 alin. (1)–(2) și alin. (9), art. 149 alin. (25) lit. f) din Legea nr. 199/2023, cu modificările și completările ulterioare, astfel cum am argumentat mai sus.

În privința dobânzii legale, apreciem că devin incidente dispozițiile art. 1516, art. 1530 Cod civil și art. 1535 alin. (1) din Codul civil, ce prevede că, în cazul în care o sumă de bani a ajuns la scadență, creditorul are dreptul la daune moratorii de la scadență până în momentul plății, în cuantumul convenit de părți sau, în lipsă, în cel prevăzut de lege, fără a trebui să dovedească vreun prejudiciu, astfel că petenta este îndreptățită la plata dobânzii legale aferente sumelor datorate, de la data scadenței lunare a fiecărui drept și până la data plății.

Potrivit dispozițiilor art. 1 alin. (2) din Ordonanța de Guvern nr. 13/2011 privind dobânda legală remuneratorie și penalizatoare pentru obligații bănești, precum și pentru reglementarea unor măsuri financiar-fiscale în domeniul bancar, cu modificările și completările ulterioare, „*dobânda datorată de debitorul obligației de a da o sumă de bani la un anumit termen, calculată pentru perioada anterioară împlinirii termenului scadenței obligației, este*

³ A se vedea, Decizia Curții Constituționale a României nr. 51/2016, publicată în Monitorul Oficial nr. 190 din 14 martie 2016, *para.* 46; Decizia Curții Constituționale a României nr. 193/2022, publicată în Monitorul Oficial nr. 370 din 14 aprilie 2022, *para.* 24.

⁴ Curtea a reafirmat că accesibilitatea și previzibilitatea sunt condiții indispensabile pentru orice reglementare care afectează drepturile și libertățile fundamentale. O lege lipsită de claritate nu permite cetățeanului să-și adapteze comportamentul în mod corespunzător și îi limitează posibilitatea de a anticipa consecințele faptelor sale.

⁵ Curtea a subliniat că expresia „*prevăzută de lege*” nu se limitează la existența unei baze legale interne, ci impune și respectarea calității legii, în sensul în care aceasta trebuie să fie accesibilă și previzibilă pentru justițiabil. Pentru a satisface cerința de previzibilitate, norma juridică trebuie să stabilească, cu suficientă claritate, întinderea și modalitățile de exercitare a puterii de apreciere de către autorități, prevenind astfel arbitrarul.

⁶ „*n) exces de putere - exercitarea dreptului de apreciere al autorităților publice prin încălcarea limitelor competenței prevăzute de lege sau prin încălcarea drepturilor și libertăților cetățenilor*”.

denumită dobândă remuneratorie”, iar la alin. (3) se prevede că „dobânda datorată de debitorul obligației bănești pentru neîndeplinirea obligației respective la scadență este denumită dobândă penalizatoare”.

Nivelul dobânzii legale este cel stabilit, de asemenea, prin lege, respectiv, potrivit dispozițiilor art. 3 din același act normativ.

Referitor la actualizarea sumei cu rata inflației, apreciem că principiul ce stă la baza instituției actualizării creanței este cel al reparării integrale a prejudiciului cauzat de debitor, prin neplata la scadență a obligației. Totodată, considerăm că, actualizarea acoperă deprecierea monedei naționale între data nașterii creanței și cea a plății, menținându-se astfel aceeași putere de cumpărare a monedei. Acordarea dobânzii legale concomitent cu actualizarea cu indicele de inflație a sumei datorate nu conduce la o dublă reparare a prejudiciului cauzat prin neplata la timp a drepturilor în cuantumul datorat.

În concluzie, având în vedere motivele expuse mai sus, **vă rugăm să admiteți cererea de chemare în judecată astfel cum a fost formulată.**

În drept,

Înțelegem să ne întemeiem cererea de chemare în judecată pe dispozițiile art. 15 alin. (1) lit. m) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, coroborat cu art. 1 alin. (3), art. 8 alin. (1), art. 11 alin. (1) și (3), art. 13 și art. 18 alin. (1)-(3) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare, precum și cu dispozițiile art. 32 alin. (4), art. 49 alin. (1) – (2) și art. 47 din Constituția României, republicată, și prevederile art. 2 alin. (1) lit. f) și alin. (2) lit. b) și art. 10 din Ordinul nr. 6463/2023 privind aprobarea Criteriilor generale de acordare a burselor și a altor forme de sprijin financiar de la bugetul de stat pentru studenții și cursanții din învățământul superior de stat, învățământ cu frecvență, emis de către Ministerul Educației prin raportare la art. 129 alin. (1)-(2) și alin. (9), art. 149 alin. (25) lit. f) din Legea nr. 199/2023 a învățământului superior, cu modificările și completările ulterioare.

Probe,

În dovedirea celor susținute în cererea de chemare în judecată, **solicităm încuviințarea administrării probei cu înscrisuri**, pe care o considerăm pertinentă, concludentă și utilă soluționării cauzei, precum și de orice alt mijloc de probă admis de lege, care se va dovedi ulterior necesar, util și pertinent în prezenta cauză.

În susținerea cererii, în cadrul probei cu înscrisuri, **anexăm în copie certificată, înscrisurile identificate conform opisului întocmit în acest sens.**

De asemenea, în temeiul art. 13 alin. (2) din Legea nr. 544/2004, cu modificările și completările ulterioare, **solicităm ca pârâta să depună la dosarul cauzei întreaga documentație care a stat la baza emiterii actelor administrativ cu caracter individual atacate, precum și orice alte lucrări necesare pentru soluționarea cauzei.**

Solicităm judecarea prezentei cauze și în lipsă, în temeiul art. 223 alin. (3) coroborat cu art. 411 alin. (1) pct. 2 teza finală din Codul de procedură civilă.

Depunem prezenta cerere de chemare în judecată în 3 (trei) exemplare, în original, împreună cu înscrisurile anexate, în copie certificată, unul pentru instanță și restul pentru comunicare către părți.

Avocatul Poporului,

Renate WEBER

DOMNULUI PREȘEDINTE AL TRIBUNALULUI BRAȘOV